

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۵۰۶ |

تکته‌ها/ حجت الاسلام والمسلمین مروی

اسلام
آیین کار
و دین عمل

۲

افتتاحیه سومین کنگره بین‌المللی
امام رضا (علیه السلام) و علوم روز

۴

در هفتمین سالگرد این جنایت صورت گرفت
ناگفته‌های شیخ زکزاکی از
حادثه قتل عام شیعیان نیجریه

۲

آیت‌الله جوادی آملی:

در کنار مسجدسازی و شهرسازی
باید به فکر امنیت هم باشیم

۳

خبر

به همت آستان قدس رضوی آغاز شد

نهضت‌دانش‌بنیانی
در مدارس مشهد

آستان قدس رضوی با هدف ارتقای سطح کیفی آموزش در کشور و توسعه فرهنگ کارآفرینی و نخبه‌پروری، نهضت دانش‌بنیانی در مدرسه‌ها را آغاز کرد. مجتبی بهنام تقدسی، مدیرعامل شرکت صنایع پیشرفته رضوی در جمع مدیران نواحی هفت‌گانه آموزش و پرورش و تبادل‌ان به بیان چالش‌های موجود در نظام آموزشی کشور و بیگانگی آن با کارآفرینی و صنعت پرداخت و گفت: متأسفانه در مدارس، دانش‌آموزان تنها به صورت بانک‌هایی از محفوظات پرورش می‌یابند که در سال‌های بعد با وجود دریافت مدارج بالای تحصیلی، در زمینه خلاقیت، اعتماد به نفس، فن بیان، کارآفرینی و... هیچ تبحری ندارند. بهنام اذعان کرد: یکی از چالش‌های اصلی آموزش در کشور، عدم معرفی درست شاخصه‌های موفقیت است؛ دانش‌آموزان با مفاهیم نظم، سخت‌کوشی و اعتماد به نفس بیگانه بوده و تنها شرکت در کنکور و آزمون‌های مختلف را معیار موفقیت خود می‌دانند. فراهم‌سازی شرایط حضور مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان راولیان پیشرفت در بین دانش‌آموزان و معرفی کسب و کارهایشان و بازدید دانش‌آموزان و معلمان از شرکت‌های تابعه آستان قدس رضوی و سایر شرکت‌های دانش‌بنیان از اقدام‌های در نظر گرفته شده برای نهضت دانش‌بنیانی است. بهنام در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به تأکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر ضرورت قرار گرفتن ایران جزو ۱۰ کشور برتر حوزه هوش مصنوعی، تأسیس دبیرستان تخصصی هوش مصنوعی از جمله مواردی است که با همراهی شرکت صنایع پیشرفته رضوی میسر می‌شود.

نیمکت زندگی

او دست‌گیر است

در نشست تخصصی «خانه مادری» مطرح شد

محافل خانگی زنانه؛ سرچشمه حل مسائل اجتماعی

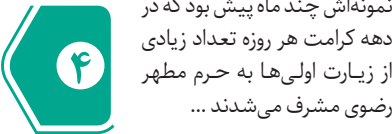
۲

تشریف کاروان ۴۵۰۰ نفری
زیارت اولی‌های آذربایجان شرقی
به حرم مطهر رضوی

سلام اولسون
سنه، ای مهربان
امام رضا (علیه السلام)

صحن و سرای رضوی، درهایش همیشه به روی زائران امام رئوف(ع) باز است. دل‌های مشتاق زیارت هم در گوشه و کنار ایران تا دلتان بخواهد پیدا می‌شود. با این همه هستند کسانی که در طول عمرشان هنوز توفیق زیارت نصیبشان نشده است. برای همین چند سالی است که طرح‌های مختلف مخصوص زیارت اولی‌ها به اجرا گذاشته شده تا چشم مشتاقانی که سال‌هاست آرزو به دل مانده‌اند به نور و برکت بارگاه مطهر رضوی روشن شود. آخرین نمونه‌اش چند ماه پیش بود که در دهه کرامت هر روزه تعداد زیادی از زیارت اولی‌ها به حرم مطهر رضوی مشرف می‌شدند ...

منبر مجازی

چه کسی
«منتظر» است؟

حجت‌الاسلام لقمانی| منتظر کیست و انتظار

چیست؟ این را بدانیم بقیه مسائل زندگی هم روی ریل قرار می‌گیرد و می‌فهمیم که چگونه باید عمل کنیم. انتظار یعنی آمادگی تمام... یعنی پویایی، زنده بودن و سرزنده بودن... گاهی برای خودمان اتفاق افتاده و گاهی پای تلویزیون دیده‌ایم. یک نفر عزیزی دارد می‌خواهد از راه برسد می‌رود فرودگاه چون خیلی محبوبش را دوست دارد، بیشتر وقت می‌گذارد که یک وقت دیر نشود. گلی می‌خرد زیبا در حد اعلای سلیقه... جمعیت را می‌شکافد تا خودش را برساند به محوطه‌ای که قرار است عزیز سفرکرده را ببیند. همه ایستاده‌اند ولی ایشان گاهی داد می‌زنند، دست تکان می‌دهد، فریاد می‌زنند. بی‌توجه به اینکه اطرافیان هستند... انتظار یعنی فعال بودن نه منفعل بودن... یک فرازی از زیارت امام زمان(عج) فوق‌العاده است: السَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَظْهُوبُ... سلام بر تو ای بیرق برافراشته. منتظر واقعی کیست؟ به امید این بیرق برافراشته، زیر این بیرق، فعال است... تأثیرگذار است. همین که رهبری فرمودند در هر محله‌ای، در هر مسجدی، در هر منطقه‌ای، انسان باید تأثیرگذار باشد. به خصوص در این وضع امروز و در این مشکلاتی که هست. «... وَ الْعِلْمُ الْمَظْهُوبُ»... سلام بر تو ای دانش‌ریزان... برکتی که دانش دارد، این است که روشنایی دارد و به مدد آن آینده را می‌بیند. امام زمان(عج) «الْعِلْمُ الْمَظْهُوبُ» است پس منتظران هم باید چنین باشند. هر روز به آگاهی‌شان اضافه کنند. هر روز به روشن‌بینی‌شان اضافه کنند. در متن جامعه حضور داشته باشند... و بعد می‌فرماید: «وَ الْوَعْدُ»... فریادرس بودن. خدا نکند فردی، جامعه‌ای مأیوس شود. شیطان و شیطان‌صفتان، جاهلیت که علیه شیعه است دقیقاً این نکته را دارد دنبال می‌کند که شیعیان مأیوس باشند. یأس مثل خاکستری است بر دل‌ها و دیده‌ها. در حالی که امام، غوث و فریادرس هستند... انتظار به معنای فریادرسی هم هست و دست‌گیری از دیگران و نکته بعد: «وَ الرَّحْمَةُ الْوَّاسِعَةُ» رحمت واسعه و گسترده... شیعه کسی است که مهربان است اول نسبت به خودش و بعد نسبت به دیگران... پس انتظار در واقع یک آمادگی صبورانه است و همراه با پویایی است. خودی، بی‌حالی و بی‌خیالی نیست و منتظر کسی است که این ویژگی‌ها را دارد. این خیلی مهم است. اینکه گاهی تلقین می‌شود که ما کاره‌ای نیستیم، درست نیست. ما هم باید زمینه‌ساز باشیم... انسان منتظر و فعال مسیری در زندگی برای خودش تعریف می‌کند... مقصدی دارد... تقوایی که از بشر خواسته‌اند در واقع آن است که راه را گم نکنند، هدف را فراموش نکنند.

گرفت و لایه‌هایی از جامعه مشهد که تا پیش از آن آشنایی چندانی با انقلاب و آرمان‌های آن نداشتند، این فرصت را پیدا کردند که به خیل عظیم مردم انقلابی مشهد بپیوندند. به همین دلیل در توصیف نتایج تحصن انقلابیون در بیمارستان امام رضا(ع) نمی‌توان به واژه‌ای کمتر از «درخشان» اکتفا کرد.

■ انتقال تجربیات به پایتخت

ثمرات این تجربه فوق‌العاده، نه فقط در مشهد بلکه در دیگر شهرها نیز کاربرد پیدا کرد و اصولاً آشنایی انقلابیون با مدیریت تحصن، از واقعه حمله مزدوران رژیم به بیمارستان امام رضا(ع) آغاز شد.

رهبر معظم انقلاب بعدها و ضمن نقل خاطرات مربوط به ایام بازگشت امام خمینی(ره) به میهن، نقش تجربه تحصن در بیمارستان امام رضا(ع) را در برگزاری موارد مشابه در تهران مورد تأکید

قرار دادند و گفتند: «آن روزی که امام قرار بود بیایند، [و] نیامدند و ما رفتیم در بهشت زهرا و شهید بهشتی سخنرانی کردند و بنده قطعنامه را خواندم، آن روز بهشت زهرا این جوری بود دیگر. یک سخنرانی شهید بهشتی کردند بعد هم یک قطعنامه‌ای تهیه کرده بودیم. من هم رفتم قطعنامه را خواندم و برگشتیم. وقتی که برگشتیم صحبت شد که حالا قدم بعدی چی باشد؟ فکر تحصن در تهران، بی‌ارتباط به تجربه تحصن در مشهد نبود، یعنی تجربه موفق تحصن بیمارستان مشهد، تشویق‌کننده بود به این تحصنی که در تهران انجام گرفت» (بیانات ۶۳/۱۱/۱۱).

حمایت کنند. مثلث رهبری انقلاب اسلامی در مشهد و انقلابیون فعال در این شهر با مدیریت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، پس از شنیدن این خبر بلافاصله به سمت بیمارستان حرکت کردند. به این ترتیب هسته مقاومتی در بیمارستان تشکیل شد که می‌خواست این درگیری را که در گام نخست با پیروزی مردم به پایان رسیده بود، مبدل به یک جریان تأثیرگذار کند. یادمان باشد حمله به بیمارستان، به عنوان مکانی که در سراسر دنیا، نقطه امن و غیرقابل هجمه تلقی می‌شود، ضربه شدیدی به موقعیت رژیم شاه در عرصه بین‌المللی می‌زد. با تصمیم آیت‌الله خامنه‌ای و همراهانشان و همکاری پزشکان و پرستاران انقلابی بیمارستان، تحصنی ۱۳ روزه در بیمارستان امام رضا(ع) آغاز شد که در نوع خود، کم‌سابقه بود. این تحصن تنها حضور صرف در یک مکان نبود. میدان مقابل بیمارستان امام

رضا(ع) توسط انقلابیون به مکان اصلی فعالیت‌های انقلابی تبدیل شد؛ نمایشگاه‌های نوار، کتاب و پوستر همه روزه برپا بود. حتی به ابتکار هسته مرکزی، نمایشگاهی از جنایت‌های رژیم شاه در بیمارستان هم برگزار کرده بودند؛ نمایشگاهی که خبرنگاران خارجی هم از آن بازدید می‌کردند. این در حالی بود که روزها به دلیل حضور حداکثری مردم، هیچ کدام از عوامل رژیم قادر نبودند خودشان را به محل تحصن برسانند. شب‌ها نیز گروه‌های مردمی حفاظت از بیمارستان را بر عهده گرفته بودند و باز هم مأموران عملاً قادر به حمله و سرکوب نبودند. طی این مدت، اقدام‌های گسترده تبلیغی صورت

آقاچان. میگن توی کماست...

- دخترتم سندرم داونه. عاشق مشهده. میگه می‌خواد خادم بشه. بطلب بیایم پاپوس‌تون...

- امروز مادرم خوش خبر زنگ زد که شاکي تصادف رضایت داد. سر از پا نمی‌شناسم. ممنون که صدامو شنیدید آقا.

- نامزدم نمیدونه پول جهیزیه رو جور نکردیم هنوز. خجالت می‌کشم از این شرایط. شما دادرسی یا ضامن آهو... - داریم اسباب‌کشی می‌کنیم خونه جدید. بالاخره بعد بیست و سه سال شد. قریبون

دیشب یک توک پا رفتم پیش همین هم‌جلسه‌ای‌ها بلکه نفسی چاق کنم و اخبار بد روز را بسابم از سرم. خیلی‌ها حاضر بودند. بیش از ۶۰ نفرشان. محور صحبت به قلم نشست. جانا سخن از زبان ما می‌گویی بود انگار؛ «هر چه دل تنگت می‌خواهد به امام رضا(ع) بگو...».

- یا امام رضا! پسرم سپردم به خودت. سرباز مرزه چی‌رگوشم... - چند روزه هر چی به گوشی خاله‌ام زنگ می‌زنم برنمیداره. قهر کرده باهام...

- توی بیمارستان کنار تخت پدرم نشستم

محمدحسین نیکبخت|

حمله مزدوران رژیم شاه به بیمارستان امام رضا(ع)، ظاهراً در پی تجمع اعتراض‌آمیز کادر درمان این بیمارستان ۱۷ شهریور، از سوی مقامات امنیتی رژیم طراحی و اجرا شد. با این حال، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد این اقدام حتی اگر جمعی هم در بیمارستان امام رضا(ع) برگزار نمی‌شد، انجام می‌شد. واقعیت آن است که مشهد طی دو ماه پیش از آن، شاهد حوادث و اتفاقات‌های متعددی بود؛ تظاهرات گسترده در خیابان کوهسنگی و تغییر نام بیمارستان «ششم بهمن» به «۱۷ شهریور» در مهرماه، برگزاری تجمع بسیار بزرگ و باشکوه در ورزشگاه سعدآباد و تغییر نام این ورزشگاه به «تختی» از سوی آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، راهپیمایی‌های عظیم و روزانه به خصوص راهپیمایی میلیونی مردم مشهد در ۱۹ آذر ۵۷ مصافد با تاسوعای حسینی و مواردی شبیه به این، مقامات رژیم را در استان خراسان به این نتیجه رسانده بود که اوضاع عملاً از کنترل آن‌ها خارج شده و انقلاب اسلامی در مشهد، مسیر خود را برای رسیدن به نتیجه نهایی هموار کرده است. به همین دلیل در اقدامی منفعلانه کوشیدند با اجبرکردن ارادل و اوپاش و جمعی از وابستگان به رژیم، فضای شهر مشهد را از حالت یک‌قطبی و مبتنی بر احاطه انقلابیون بیرون بیاورند. ابزار اصلی هم در این اقدام‌ها، استفاده از خشونت افسارگسیخته بود. با این حال، تهدیدی که عوامل رژیم برای مقابله با انقلابیون مشهد تدارک دیده بودند، با مدیریت رهبری انقلاب اسلامی در مشهد، به یک فرصت فوق‌العاده تبدیل شد؛ آن گونه که تجربه‌های بدست آمده در آن را به عنوان راهکارهایی مؤثر و قوی در دیگر مناطق کشور و از جمله در تهران به کار گرفتند.

■ شکل گرفتن یک تحصن متفاوت

شاید لازم به یادآوری نباشد که در پی هجوم مأموران رژیم به بیمارستان امام رضا(ع)، پس از ناکامی ارادل و اوپاش در حمله به کادر درمان و مردم و با آغاز شلیک گلوله به داخل محوطه بیمارستان از ضلع جنوبی و خیابان بهار، مردم از گوشه و کنار شهر، خودشان را به بیمارستان امام رضا(ع) رساندند تا از کادر درمان و بیماران گرفتار شده در این محل